

Navodila za samostojno delo pri glasbeni umetnosti

1. **Preberi učni list** o renesančni glasbi na Slovenskem.
2. V zvezek napiši naslov: **Renesančna glasba na Slovenskem.**
3. Prepiši vprašanja in nanje odgovori.
4. Pesem z naslovom **Ena druga otročja peissam:**
  - a) Preberi besedilo pesmi (notni zapis)
  - b) Poslušaj pesem na povezavi: <https://soundcloud.com/tina-strahovnik>
  - c) Odgovori na 9. vprašanje.

RENEŠANČNA GLASBA NA SLOVENSKEM

Na ozemlju današnje Slovenije je bila glasba sestavni del vsakdanjih dogajanj na posvetnem, kjer so prevladovale ljudske pesmi, še bolj pa na cerkvenem področju.

31. oktobra 1517 je profesor teologije **Martin Luther** na vrata cerkve v Wittenbergu v Nemčiji pritrdil 95 tez o potrebni prenovi katoliške cerkve. Ena od pomembnih zahtev reformatorjev je bila tudi težnja po razumevanju bogoslužja, ki je bilo do tedaj v latinskem jeziku. Nemški duhovnik Martin Luther se je zavzemal tudi za glasbo; o njej je dejal: »Mladino je zmeraj treba navajati k tej umetnosti, ker napravi ljudi zelo spretno.«

Luthrovi nauki so imeli tudi v slovenskih krajih močan odmev. Zahtevo protestantov, da morajo biti cerkveni obredi vernikom razumljivi in da naj vsak sam, v svojem jeziku prebira *Sveto pismo*, je zastopal **PRIMOŽ TRUBAR** (1508-1586), utemeljitelj slovenskega knjižnega jezika. Reformacija je Slovincem prinesla prvo knjigo v slovenskem jeziku in s tem knjižni jezik, prvo pesmarico in pojem Slovenec.

Prvi slovenski knjigi *Katekizem* in *Abecednik* sta bili natisnjeni v tisoč izvodih in sta izšli pred koncem leta 1550. V Katekizmu zasledimo tudi pesmi v notnem zapisu.

Prva slovenska pesmarica z naslovom **Eni psalmi**, ki jo je prav tako izdal Primož Trubar, je izšla leta 1567.

Še posebej zanimivo je »navodilo, kako je treba peti«. Trubar o njem pravi:

*»Moji lubi Kranjci inu Sloveni,
pujte le – te pejsni iz serca,
premislite, kaj vsaka beseda,
nekar ta viža ali štima v sebi drži.«*

Petje je imelo velik pomen tudi v šoli in učenci so pri pouku obvezno peli. Tako se je s protestantizmom začela glasbena vzgoja v našem šolstvu.

RENEŠANČNA GLASBA NA SLOVENSKEM

1. Kateri državni praznik praznujemo 31.10.?
2. Kakšen je pomen Martina Luthra?
3. Kdo je v slovenskih krajih zastopal Luthrove zahteve?
4. Kaj je Slovincem prinesla reformacija?
5. Kako se imenujeta prvi slovenski knjigi in kdaj sta izšli? Kakšno povezavo imata z glasbo?
6. Kako se imenuje prva slovenska pesmarica, kdaj je izšla in kdo jo je izdal?
7. Razloži Trubarjevo navodilo o petju.
8. Kdaj je postala glasba obvezna v šoli?
9. Poslušanje: Ena druga otročja peissam – opiši glasbo.

Ena druga otročja peissam

Mi - ni - la je ta dol - ga noč, iz te - me je po - sta - la luč,
ve - se - li dan zdaj go - ri gre, son - ce svo - jo luč raz - pro - stre.

Primož Trubar na bankovcu za 10 tolarjev.

PRIMVS = Primož
TRUBERVS = Trubar
CARNIOLVS = kranjec
ANNO = leto gospodovo
AETATIS LXXI = v 71. letu

